

БУСОЛ О. Ю.,

кандидат юридичних наук,
старший науковий співробітник
Служби інформаційно-аналітичного
забезпечення органів державної влади
(НБУВ Національної академії наук України)

УДК 343.35: 343.974

ЧИННИКИ ПОШИРЕННЯ КОРУПЦІЇ ЯК ЗАСОБУ ОРГАНІЗОВАНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ В УКРАЇНІ (1992-2014 РОКИ)

На основі кримінологічного аналізу за 1992-2014 роки виокремлені основні чинники, які сприяють поширенню організованої злочинності та корупції в Україні.

Ключові слова: *корупція, організована злочинність, державна влада, чинники поширення корупції.*

На основе криминологического анализа за 1992-2014 годы выделены основные факторы, которые способствуют распространению организованной преступности и коррупции в Украине.

Ключевые слова: *коррупция, организованная преступность, государственная власть, факторы распространения коррупции.*

The main factors that contribute to the spread of organized crime and corruption in Ukraine are detailed from the criminological analysis for the years 1991-2014.

Key words: *corruption, organized crime, public authorities, factors of corruption.*

Вступ. Визначаючи шляхи удосконалення соціальних, економічних та правових заходів протидії організованій злочинності та корупції, необхідно, насамперед, виходити зі специфіки її причинного комплексу. Чинники, що входять до цього комплексу, багато в чому збігаються з загальними причинами злочинності. На думку Ю. Б. Мельникова, злочинність являє собою комплекс найбільш глибоких та гострих деформацій суспільства, його політичної, економічної, соціальної та духовної сфер [1]. Як вірно зазначає А. І. Долгова, «злочинність – це не інородне тіло в організмі суспільства, а результат специфічної деформації його характеристик, що існують в ньому, їх переродження» [2]. Разом з тим своєрідність причинного комплексу організованої злочинності визначається, насамперед, її включеністю у владні відносини. Організована злочинність коріниться в деформації державності. Саме від стану цілісності, консолідованості інститутів держави залежать інші його параметри. Звичайно, ця узгодженість буде природною, якщо держава як соціальний регулятор, як інструмент узгодження суспільних, державних, корпоративних та приватних інтересів будується саме на засадах свободи, справедливості і гуманізму. П. Скоблицов, з найбільш суттєвих державних деформацій відзначає: криміналізацію влади, її корумпованість (комерціалізацію); проникнення у владні структури представників злочинного світу; заміну державних функцій організованою злочинністю, тіньовою політичною силою [3]. Але особливо важливим, вузловим центром проблеми є дослідження механізмів розподілу владних повноважень, які делегуються державі суспільством у економічній сфері. Тему організованої злочинності та корупції, зокрема визначення чинників, які призводять до деформації суспільства та органів влади, досліджували у своїх працях О. М. Джужа, М. І. Камлик, О. Г. Кальман, Ю. Б. Мельников, М. І. Мельник, Є. А. Мохов, Б. В. Романюк, інші вітчизняні та російські вчені. Тема і сьогодні є актуальною у світлі невдоволення суспільства розквитом корупції в Україні та дорікання державі міжнародною спільнотою на організовані прояви цього явища з боку україн-

ських можновладців та бізнесменів, зокрема на теренах інших європейських країн. У даному контексті своєрідність сучасної ситуації в нашій країні полягає в тому, що розвиток злочинного співтовариства вийшов за межі допустимого і перетворився на значущий чинник суспільного розвитку. Аморальність та цинізм, у поєднанні з ліберальним раціоналізмом, стали вагомою криміногенною детермінантою українського суспільства. У зв'язку з цим, можна погодитися з І. Яковенко, що «чисто паразитарна додержавна стихія злочинності класичної епохи перейшла деякий рубіж і трансформувалася в кримінальну форму соціальності» [4].

Постановка завдання. Метою статті є розкриття чинників, які впливають на зростання організованої злочинності та корупції протягом часу розбудови незалежної України.

Результати дослідження. Аналіз розвитку соціально-політичної і економічної ситуації в країні за роки незалежності України дозволяє виділити ряд чинників, які сприяють підвищенню криміналізації суспільства і зростанню проявів організованої злочинності та корупції, що становить загрозу національній безпеці України.

Серед внутрішніх і зовнішніх чинників, які визначають загрози національній безпеці, створюють умови для зростання організованої злочинності та корупції, а також ставлять під сумнів саме існування держави, можна виділити наступні. На зростання масштабів організованої злочинності та корупції в останні два десятиліття серйозний вплив надало *ослаблення політичної влади в Україні*. Наочніше ці процеси відбулися на правоохоронних органах. Протягом останніх десяти років проведено ряд реорганізацій і скорочень, в результаті яких були вимушені звільнитися десятки тисяч професіоналів, що істотно знизило потенціал служб. Різке погіршення соціальної захищеності співробітників правоохоронних структур, їх матеріального забезпечення, скорочення до мінімуму фінансування їх діяльності призвело до втрати у значного числа співробітників цих органів стимулів до ефективної роботи.

Ослаблення організуючої ролі держави на суспільство посилюється збільшенням впливу чиновницького апарату (зараженого корупцією) при різкому зниженні довіри населення до державних органів, покликаних забезпечувати безпеку суспільства і самої держави. Загальне ослаблення державної влади є серйозним чинником, що впливає на зростання організованої злочинності та корупції, і відбувається через: прийняття законів, а також інших нормативно-правових актів державних органів без попередньої експертизи. Так, введення підвищених ставок митних зборів привело до розширення масштабів корупції не тільки в митних органах, але й в органах державного управління, пов'язаних із зовнішньоекономічною діяльністю; розростання корупції на всіх рівнях державної влади як істотної бази для підживлення і відтворення організованої злочинності. Вона виступає як засіб легалізації соціального статусу або, навпаки, формалізації, через власника економічного ресурсу за допомогою підкупу чи хабара. Корупція перетворилася в якісно новий соціальний феномен, в межах якого відбувається зрощування адміністративного ресурсу держави і принципів організації кримінального світу; витіснення організованих соціальних форм паралельної асоціальної форми «сірих зон права», зміщення меж дозволеного у бік низькоморальної мотивації злочинної поведінки, причому нерідко закріпленої в неоднозначних, суперечливих законодавчих, а іноді відверто лобістських правових актах.

Особливої уваги заслуговують процеси, пов'язані з *корупцією серед посадовців органів державної влади і управління*, які реально формують економічну політику країни і мають в своєму розпорядженні можливість її корегування на користь окремих обраних осіб і кримінальних структур. Корупція, яка є засобом організованої злочинності, цілеспрямовано стимулюється і провокується нею. Нерідко важливі урядові рішення у сфері економіки, зокрема пов'язані з питаннями, що стосуються власності, руху капіталів, виділення крупних кредитів, ліцензування, інвестування і т. ін., приймаються в обхід встановленого порядку, вузьким довшою осіб. Окремі посадовці, зловживаючи службовим положенням, сприяють недобросовісним, а часто сумнівним або пов'язаним з кримінальними структурами, фірмам і організаціям, в отриманні державних пільг і преференцій, передачі за безцінь крупних державних підприємств. За безпосередньою участю корумпованих чиновників відбувається великомасштабне нецільове використання

засобів з державного бюджету в корисливих інтересах. Організована злочинність намагається фактично підмінити собою систему державних органів, а корупція створює для цього необхідні передумови, послабляючи політичну волю держави, її здатність реально впливати на процеси в суспільстві і економіці країни.

Масштаби корупції в системі державної служби і у сфері господарських відносин досягли рівня, що реально загрожує інтересам безпеки держави і суспільства. Гостро постала проблема корупції в правоохоронних органах і збройних силах. Мають місце численні факти зловживання службовим положенням, сприяння за хабарі припиненню кримінального провадження, зрощення правоохоронних органів з кримінальними структурами, протиправна участь їх співробітників у підприємницькій діяльності, зокрема в незаконному обігу зброї та контрабандних операціях.

Великого значення для злочинного світу набуває *сфера владних політичних відносин*. Нині вона є сферою інтересів найбільших злочинних угруповань і, переважно, їхніх лідерів, які прагнуть до створення свого лобі в парламенті, зайняття важливих постів, що дають широке коло повноважень, додаткові можливості з формування нелегального капіталу та відмивання коштів, одержаних злочинним шляхом [5]. В деяких державних органах, відомствах утворилися цілі корумповані клани, що лобіюють законопроекти, Укази Президента України або урядові рішення, направлені не на відстоювання державних інтересів, а на створення умов для збагачення вузького кола осіб (наприклад, затягуванню у свій час процесу прийняття антикорупційного закону) [6].

Проблема незалежності та відкритості судової системи в Україні стояла гостро в усі роки незалежності України. Незважаючи на проведену в 2010 році судову реформу, сьогодні ще залишаються невирішеними питання незалежності суддів і підвищення рівня суспільної довіри до системи правосуддя. Сьогодні поширені випадки порушення конституційних прав громадян, особливо у сфері кримінального судочинства. Конституцією та законами України гарантуються широкі права та свободи громадян, зокрема на вільний доступ до інформації, таємницю листування, телефонних розмов, телеграфної та іншої кореспонденції. У той же час окремими підзаконними нормативно-правовими актами, що видаються на основі та на виконання законів, зазначені права громадян обмежуються та утискаються. Так, на початку 2011 року уряд обмежив можливість вільного доступу до Реєстру судових рішень, видавши відповідну постанову [7]. У новому Кримінальному процесуальному кодексі України від 13 квітня 2012 року № 4651-VI юристи відмічають існування норм, які іноді призводять до порушень прав громадян. За таких умов завжди існуватиме ризик стороннього впливу на процес розслідування та здійснення правосуддя.

Залучення державних службовців різних рівнів, зокрема вищого, в грандіозний переділ власності. В урядовців немає реальної зацікавленості в ефективних законах, направлених проти корупції, організованої злочинності, щодо легалізації злочинних доходів тощо. Якщо раніше – за радянських часів – було не вигідно працювати, щоб створювати власність, то тепер стало вигідно мати власність, щоб не працювати.

Інфляційні процеси. За даними Національного банку України, до початку грошової реформи 1996 року поза банком знаходилося в обігу 94 трильйона крб. (приблизно 90 млрд. грн.), що перевищувало 40% карбованцевої маси. Нікому невідомо, що це за гроші, де вони знаходяться, хто є їхнім власником. Ця ситуація розкриває, чому злочинні організації розв'язали таємну боротьбу за контроль над банками, що дає їм змогу «відмивати» величезні кошти [8].

Недосконалість банківського і кримінального законодавства, неадаптованість фінансових інститутів до ринкових умов призвели до того, що банківські установи використовуються для накопичення первинних капіталів протиправними способами. Масового характеру набули розкрадання грошових накопичень з використанням підроблених платіжних документів, підроблених банківських гарантій, незаконне отримання і нецільове використання пільгових кредитів, неконтрольоване «переливання» капіталів в «тіньову» економіку і зарубіжні банки, валютні спекуляції на біржі, «відмивання» кримінальних грошей, а також хабарництво, пов'язане з наданням кредитів, видачею готівки, відкриттям розрахункових рахунків, прискоренням проходження фінансової документації і т. ін.

Відсутність механізму контролю за виділенням і використанням пільгових державних кредитів і відповідальності за їх нецільове використання призвели до того, що величезні кредитні засоби, виділені для вирішення проблеми неплатежів, осіли в комерційних банках, а потім були конвертовані і переведені за рубіж. Так, Акціонерний комерційний агропромисловий банк «Україна» (правонаступник українського відділення Агропромбанку СРСР), що входив до групи найбільших банків з 1998 р. випробовував фінансові проблеми (збиток склав 123 млн. грн.) через видачу неповоротних кредитів аграріям. У вересні 2000 р. НБУ на вимогу МВФ ввів до банку тимчасову адміністрацію строком на один рік, 29 червня 2001 р. почав процедуру ліквідації, а 16 липня 2001 року позбавив ліцензії на здійснення банківських операцій. Близько 600 відділень банку «Україна» знаходилися в 519 населених пунктах, кількість акціонерів досягала 80 тис. [9].

Недосконалість механізму контролю за експортом, переміщенням через кордон і використанням валютної виручки призвело до осідання величезних грошових коштів на рахунках зарубіжних банків. Широкого розповсюдження набули факти контрабанди та порушення митних правил при ввезенні на митну територію України автотранспортних засобів. Наявні випадки, коли факти незаконного переміщення наркотичних засобів через митний кордон України виявляються митними органами суміжних держав. Такі факти, як переміщення автомобілю через м/п «Рава-Руська», в якому митниками Польщі у 2007 році виявлено приховані наркотичні засоби: понад 100 кг героїну; затримання автомобілю в зоні діяльності Херсонської митниці, п/п «Скадовськ», в якому було виявлено тайник для переміщення наркотичних засобів, є показовими тому прикладами. До переважної більшості контрабандних схем причетні службові особи, які здійснюють контрольні функції у сфері зовнішньо-економічної діяльності, в першу чергу, митники. Саме їм належить ключова роль в існуванні протиправних механізмів переміщення товарів на усіх ділянках державного контролю. Дії контрабандистів в Україні є широкомасштабними, а наслідки цих дій вразили всі сфери економіки держави.

Великих масштабів досягла злочинна діяльність у сфері зовнішньої торгівлі, оскільки кримінальна зовнішньо-економічна діяльність приносить злочинним співтовариствам максимальний прибуток і дозволяє акумулювати за кордоном поза досяжністю українських правоохоронних органів великі не оподатковані податками валютні засоби. Інтереси незаконного бізнесу злочинних угруповань розповсюдились не тільки на країни СНД, Східної і Західної Європи, але і на американський і азійський континенти, збігаючись з інтересами кримінального миру цих країн. За даними експертів, організовані злочинні формування використовують також і легальний бізнес в зовнішньо-економічній діяльності для прикриття великомасштабних протиправних операцій, пов'язаних з контрабандою і іншими порушеннями митного законодавства. При цьому найбільш прибутковими для них є зовнішньоторговельні операції з підакцизними товарами, нафтою і нафтопродуктами, лісоматеріалами, валютними цінностями, кольоровими і рідкоземельними металами. Нерідко в корисливих цілях використовується гуманітарна допомога, що звільняється від митних платежів, під прикриттям якої проводяться комерційні імпорتنі операції. Продовжується приховування валютної виручки від експорту товарів [10].

Непомітне оподаткування підприємців штовхає їх на приховування доходів і скорочення інвестицій в матеріальне виробництво. В результаті непродуманої податкової політики зменшуються надходження до бюджету держави, а частина прихованих доходів у результаті привласнюється криміналітетом, тим самим зміцнюється фінансова база організованої злочинності. Відсутність гнучкої політики в застосуванні митних тарифів, наприклад, привела до зростання корупції в митних органах і зниження надходжень до держбюджету.

Важливим чинником, що впливає на розвиток організованої злочинності і корупції, є і те, що до теперішнього часу заходи, що приймалися органами державної влади і управління, як правило, відставали від динаміки змін кримінальної ситуації в країні, що зрештою, не дозволило досягти реальних позитивних результатів в боротьбі із злочинністю. До об'єктивних і суб'єктивних причин цього можна віднести наступні: плутанину, викликану нескінченними реорганізаціями органів безпеки і правопорядку; відсутність на практиці ефективної координації і взаємодії

правоохоронних відомств і спецслужб України в боротьбі із злочинністю. Нечітке правове вирішення питань щодо розмежування компетенції в боротьбі з організованою злочинністю правоохоронних органів та органів виконавчої влади створило небезпеку нескоординованих рішень з багатьох важливих питань і перепони в розробці програм боротьби із злочинністю та їх фінансуванні; відсутність загальнодержавної концепції і відповідної програми боротьби саме з організованою злочинністю, а не із злочинністю взагалі; розповсюдження організованої озброєної злочинності і терористичних проявів на міжнародній основі, зростання кількості етнічних злочинних груп, що діють на території України; необлаштованість українського державного кордону, що спровокувало активізацію контрабанди зброї, наркотиків, товарів і сировини.

Чинники, що впливають на зовнішньополітичну безпеку. Серйозно підриває міжнародний авторитет України розповсюдження організованої злочинності з числа українських громадян, за межі країни, її активна участь у відмиванні незаконно придбаних капіталів, наркобізнесі і торгівлі зброєю. Політичні супротивники і економічні конкуренти нерідко використовують чинник організованої злочинності, її збільшений негативний вплив на економіку і політику нашої країни для дискредитації України в очах провідних західних держав, нав'язування принизливих умов інтеграції в світову економічну систему.

Чинники, що впливають на економічну безпеку. Сьогодні продовжується процес криміналізації економіки. Організовані злочинні співтовариства встановлюють контроль над стратегічними галузями економіки і життєзабезпечення (паливно-енергетичний комплекс, металургія, мінерально-сировинний комплекс, переробка і реалізація зернових, рибна галузь, виробництво і обіг алкогольної продукції, тютюнових виробів і ін.). Злочинні співтовариства стали фактично «законними» власниками промислових підприємств, банків, комерційних структур, легалізувавши, таким чином, злочинний капітал. Організована злочинність, розглядаючи базу оподаткування держави як сферу свого впливу, фактично веде боротьбу за контроль над фінансово-господарським комплексом країни. Криміногенна ситуація у фінансово-кредитній сфері характеризується активним проникненням на український ринок і в банківську систему організованої злочинності, іноземних фінансових організацій з сумнівною репутацією, зростанням посадових і господарських злочинів, постійним збільшенням числа недобросовісних господарюючих суб'єктів і т. ін. До найбільш поширених протиправних діянь, що здійснюються з використанням механізмів фінансово-кредитної системи, слід віднести легалізацію кримінальних доходів, незаконний вивіз капіталу за кордон, міжнародні фінансові афери, використання фальшивих фінансових документів, електронне проникнення в міжбанківські комп'ютерні лінії зв'язку, шахрайські операції з пластиковими картами, ухилення від сплати податків, розкрадання, неповорнення, нецільове використання кредитів і бюджетних коштів фінансові шахрайські операції типу «піраміда» [6]. Акцент протиправної діяльності кримінальних формувань останніми роками також змістився в область фінансово-кредитних відносин. Багато в чому під впливом організованої злочинності в діяльності фінансових структур помітно зросла частка шахрайських операцій, видачі свідомо неповоротних кредитів, нецільового їх використання, приховування доходів від оподаткування, порушення правил проведення валютних операцій, умисних порушень правил ведення банківської документації і т. ін. Важливу роль організована злочинність грає у витоку українських капіталів за кордон. Прикладом слугує процес над Прем'єр-міністром України 1996-1997 років П. Лазаренко. Так, 14 вересня 1998 року Генеральна прокуратура України порушила кримінальну справу проти П. Лазаренка за розкрадання державного майна в особливо великих розмірах. Пізніше Суд Швейцарії приговорив його до ув'язнення за відмивання грошей у швейцарських банках. За тиждень перед цим він виїхав з України та перебував в ув'язненні у США. Працюючи на чолі уряду, звинувачувався опозиційною пресою в монополізації газового ринку України та злочинній корупції, при цьому вважався лідером так званого дніпропетровського клану [11].

Чинники, що впливають на соціальну безпеку. У останнє десятиліття відбулося різке збільшення попиту на наркотики і масштабів їх незаконного розповсюдження. Наркобізнес як протиправна діяльність злочинних об'єднань у сфері незаконного наркообігу спричиняє загальне по-

гіршення умов життя, зростання рівня смертності від передозування, нищення генофонду нації. Наркобізнес спричиняє економічні втрати суспільства через вимирання потенційного трудового резерву країни, вибуття наркоманів з економічної сфери суспільства, через витрати на лікування, реабілітацію, ресоціалізацію хворих людей.

Чинники, що впливають на політичну безпеку. Накопичення в руках злочинців значних матеріальних цінностей, фінансових коштів неминуче викликає у них потребу у владному забезпеченні інтересів організованої злочинної діяльності. Для реалізації своїх амбітних планів злочинними організаціями і співтовариствами створюються важелі соціально-політичного, силового, економічного або іншого впливу в регіонах країни або в сферах суспільних відносин – фактично альтернативні державним владним функціям. У цих цілях, а також для відповідного впливу на громадську думку лідери злочинних співтовариств активізували процес придбання контрольних пакетів акцій радіостанцій, TV-каналів, інших засобів масової інформації. З цією ж метою ними утворюються різні суспільні фонди, об'єднання, політичні партії і профспілки. На державному і регіональному рівнях простежується агресивне проникнення криміналітету у владні структури, зокрема, виборні органи. При цьому він активно користується прогалинами в законодавстві і використовує «брудні» виборчі технології. За матеріалами правоохоронних органів (ГУБОЗ МВС України, СБУ України) є випадки балотування кандидатів в депутати з кримінальним минулим.

Чинники, що впливають на військову безпеку. В умовах реформування військової організації реально відчувається зростання підвищеної уваги злочинних угруповань до збройних сил України. В першу чергу їх цікавлять значні фінансові кошти, що обертаються в цей системі, військове майно, нерухомість. Посилюється інтерес до військ, дислокованих за кордоном, з боку міжнародних злочинних співтовариств, що спеціалізуються у сфері наркобізнесу, незаконного обороту зброї.

Висновки. Усі розглянуті процеси, що призвели до тотального розповсюдження корупції, відбувалися на ґрунті і у період перебудови держави. Вищевказані події у країні вчинили вплив на зміни у свідомості її громадян – призвели до її деформації. За цей період виросло покоління молоді, яке вважає за норму пошук швидкого та легкого заробітку, життя подвійними стандартами, не зважає на моральні, релігійні, етичні норми при досягненні цілей з отримання надзвичайно великих доходів. У корупційну діяльність мимоволі були втягнуті представники тих прошарків населення, які до моменту розпаду СРСР, вважалися кримінологами благополучними: лікарі, військові, науковці, педагоги, інші представники інтелігенції. Кримінальні капітали, набуті у період перебудови держави, потребували їх приховування та відмивання, вивозу за рубіж, ухилення від сплати митних зборів, податків. Можна говорити про стирання границь між злочинцями та іншими прошарками населення – наряду з членами злочинних угруповань існують члени суспільства, які допускають разові кримінальні корупційні вчинки.

Політика і корупція стали майже синонімами. Лобювання інтересів у вищих ешелонах влади, телефонне право при вирішенні питань, призначенні на державні посади нікого сьогодні не дивує.

Невідповідність законів України реальному розвитку економіки і суспільних відносин, наявність законодавчих «прогалін», що призводить до неможливості їх застосування на практиці або допустимості неоднозначного трактування, народжує у деяких громадян ілюзію всюдозволеності та безкарності, і є спонукальними мотивами до їх становлення на шлях корупційних правопорушень. Сьогодні майже не спрацьовує щонайпотужніший стримуючий чинник корупційних діянь – невідворотність покарання.

Найбільш небезпечним прорахунком влади за період існування незалежної держави є фактична легалізація економічної та корупційної злочинної діяльності.

Список використаних джерел:

1. Организованная преступность: тенденции, перспективы борьбы / под. ред. В.А. Номоконова. – Владивосток, 1999. – 132 с.

2. Долгова А.И. Проблемы разработки стратегии борьбы с преступностью / А.И. Долгова // Преступность: стратегия борьбы. – М., 1997. – С. 14.
3. Скобликов П. «Теневая юстиция»: формы проявления и реализации / П. Скобликов // Российская юстиция. – 1998. – № 10. – С. 21-23.
4. Яковенко И.Г. Цивилизация и варварство современной России // Общественные науки и современность. – 1996. – № 4. – С. 87-97.
5. Аналітична довідка щодо трансформації організованої злочинності та корупції // Міжвід. наук.-дослід. центр. – 2010. – Справа № 23. – С. 13-28.
6. Мохов Е. А. Организованная преступность и национальная безопасность России / Е. А. Мохов. – М. : Вузовская книга, 2002. – 224 с.
7. Про внесення змін до Порядку ведення Єдиного державного реєстру судових рішень : Постанова Кабінету Міністрів від 5 січня 2011 р. № 9 // Урядовий кур'єр від 15 січ. 2011 р. № 7.
8. Литвин О. Загальна характеристика стану злочинності / О. Литвин [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.justinian.com.ua/article.php?id=3228>.
9. Семененко І. Банк «Україна»: справа честі / І. Семененко [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://xbank.vn.ua/bank-ukraina/>.
10. Бусол О. Ю., Ложкін В. Ю. Стан боротьби з контрабандою та порушенням митних правил в Україні / О. Ю. Бусол, В. Ю. Ложкін // Боротьба з організованою злочинністю (теорія і практика). – 2008. – № 18. – С. 40-50.
11. Вільна енциклопедія Вікіпедія [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.uk.wikipedia.org>.

ІГНАТОВ О. М.,

кандидат юридичних наук,
старший науковий співробітник,
доцент кафедри кримінального права
та кримінології
(Одеський державний університет
внутрішніх справ)

УДК 343.9

КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ОСІБ, ЯКІ ВЧИНЯЮТЬ ЗГВАЛТУВАННЯ

З метою дослідження кримінально-правової характеристики особистості гвалтівника, було проаналізовано дані статистичної звітності Державної судової адміністрації України щодо 4455 осіб, засуджених за ст. 152 КК України (ст. 117 КК України 1960 р.) за період з 2004 по 2012 рр. Встановлено кримінально-правовий портрет середньостатистичного гвалтівника. Проаналізовано ефективність кримінально-правового впливу на злочинців даного типу.

Ключові слова: особистість, гвалтівник, звалтування, кримінально-правова характеристика, портрет злочинця, покарання.

С целью исследования уголовно-правовой характеристики личности насильника, были проанализированы данные статистической отчетности Государственной судебной администрации Украины относительно 4455 лиц, осужденных по ст. 152 УК Украины (ст. 117 УК Украины 1960 г.) за период с 2004 по 2012 г. Установлен

